

KHIBEBA Nataliia,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Faculty of Philology, Ivan Franko National University of Lviv; 1 Universytetska St, Lviv, 79007, Ukraine;
 e-mail: khibeba@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-1098-3082>

THE DIALECT OF THE VILLAGE OF PIDHORODTSI IN THE STRYI DISTRICT OF THE LVIV REGION IN THE CONTEXT OF RESEARCH INTO THE NADDNISTRIA-BOYKO DIALECTAL BORDERLAND

Summary. This article examines the dialect of the village of Pidhorodtsi in the Stryi District of the Lviv Region within the context of studies on the Boiko-Naddnistrian dialectal borderland. The relevance of the study stems from the need to clarify the boundaries of the dialectal areas of the south-western dialect of the Ukrainian language and to examine the processes of inter-dialectal interaction that lead to the formation of transitional and mixed dialects. The aim of this study is to determine the dialectal affiliation of the Pidhorodtsi dialect and to establish the extent of the influence of the Upper Dniester dialect on its Boiko foundation. **The object** of analysis is the dialect of the village of Pidhorodtsi as a component of the south-western dialect continuum; **the subject** is its phonetic, morphological, syntactic and lexical features in the context of inter-dialectal contact. **The source** material comprises data from the 2023 field expeditions (recordings of spoken language by native speakers of various age groups), data from linguistic atlases (in particular the Atlas of the Ukrainian Language and the Atlas of Bojko Dialects), as well as texts from the neighbouring dialect of the village of Krushelnytsia in the Stryi district. The study employs descriptive, comparative and linguogeographical **methods**, which have enabled a comprehensive analysis of linguistic phenomena and the identification of areal patterns in their distribution. The study found that the dialect of the village of Pidhorodtsi exhibits distinct transitional Boiko-Naddnistrian characteristics. It combines archaic Boiko features with Naddnistrian ones, which are evident primarily in phonetic changes, particularly in phenomena such as vowel shift and modifications in vowel and consonant systems. A gradual levelling of local Boiko features and an expansion of Naddnistrian features have been observed, indicating prolonged inter-dialectal contact and convergence of dialectal systems. **The findings confirm** that the dialect of the village of Pidhorodtsi is a typical example of speech in a contact zone, reflecting the dynamic processes of transformation within the dialectal landscape. Prospects for further research include expanding the fieldwork base, conducting a comparative analysis of neighbouring dialects, and refining the areal boundaries of the Boiko-Naddnistriansky border region. The results obtained may also be used for the further compilation of dialectological maps and the deepening of the theoretical foundations for the study of inter-dialectal interaction within the Ukrainian linguistic space.

Keywords: Boiko dialect, Naddnistrianskyi dialect, transitional dialect, mixed dialect, dialectal borderland, linguistic geography, inter-dialectal contacts, south-western dialect group.

Статтю прийнято 01.03.2026

Статтю затверджено до публікації 10.04.2026

Дата публікації 25.05.2026

УДК 81'373.611'373.23:316.346.2-055.2
<https://doi.org/10.18524/2307-4558.2026.45.357815>

Це стаття відкритого доступу
 за ліцензією CC BY-NC 4.0

ХРУСТИК Надія Михайлівна,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики філологічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
 вул. Змієнка Всеволода 2, м. Одеса, 65000, Україна;
 e-mail: nadya.khrustyk@gmail.com;
<https://orcid.org/0000-0003-3423-9901>

ДО ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ФЕМІНІТИВІВ

Анотація. Стаття присвячена вивченню мотивації загальних найменувань жіночості, творення яких у мовознавчій науці традиційно пов'язується зі співвідносними назвами осіб чоловічої статі. Її **мета** — розкрити механізм мотивації фемінітивів на позначення осіб за родом діяльності, професією, посадою, званням, титулом тощо з огляду на тенденцію до унезалежнення жіночого словотворення від чоловічого. **Об'єкт** вивчення — процес деривації фемінітивів. **Предмет** аналізу — мотивація найменувань жіночої статі. **Матеріал** вивчення — фемінітиви, мотивація яких традиційно пов'язується зі співвідносними назвами осіб чоловічої статі. У дослідженні використано такі загальнонаукові **методи** дослідження, як аналіз і синтез, індукція й дедукція, описовий метод, елементи словотвірної аналізу. У **результаті** проведеного дослідження розкрито погляди мовознавців на особливості мотивації зазначеного масиву фемінітивів; визначено словотвірну специфіку мотивації аналізованих назв осіб жіночої статі. **Доведено**, що синхронічно походіння найменування жіночості за значенням мотивуються назвами дій, процесів, предметів, ознак тощо і лише структурно можуть пов'язуватися зі співвідносними лексемами на позначення осіб чоловічої статі. Значна частина фемінітивів, які мають запозичені основи, як і співвідносні найменування чоловічої статі, синхронічно за семантичним критерієм належать до непохідних слів і лише формально залишаються похідними від співвідносних назв чоловічої статі. Зроблено **висновок**, що однією з визначальних ознак деривації аналізованих фемінітивів є специфіка їх мотивації. Зазначено створює підстави для обґрунтування унезалеженого від чоловічого жіночого словотворення. **Перспектива** дослідження полягає в поглибленому вивченні специфіки мотивації загальних найменувань жіночої статі з огляду на їх лексико-семантичні особливості й характер твірної основи.

Ключові слова: деривація фемінітивів, проблема мотивації, співвіднесеність з найменуваннями осіб чоловічої статі, розбіжність між семантичною і структурною мотивацією, мотиваційна специфіка.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Активізація процесу фемінітивотворення, яка спостерігається в українській мові з кінця ХХ ст., спричинила інтерес до вивчення не лише тих питань, які, як може видаватися, лежать на поверхні й зумовлені наслідком розвитку цього процесу, але й до нового переосмислення важливих базових уже традиційно усталених лінгвістичних питань. Серед них – питання мотивації фемінітивів, адже мотивація є однією з визначальних ознак дериваційної специфіки загальних найменувань жіночості. Саме від її потракування залежить те, чи є фемінітиви тими словами, які мають власну лексичну історію, чи їх уже традиційно й надалі слід розглядати як модифіковані форми співвідносних найменувань чоловічої статі. Мотивація фемінітивів – питання, яке в сучасній дериватології набуло особливої **актуальності**, оскільки від його вирішення залежать не тільки погляди та підходи до вивчення фемінітивів у науці про творення слів, що само по собі вже дуже важливо, але й бачення місця зазначеного масиву слів у лексикології, розв'язання низки важливих проблем у морфології, лексикографії тощо.

Аналіз досліджень проблеми. Традиційно в українському мовознавстві більшість іменників, які позначають загальні найменування осіб жіночої статі розглядаються науковцями як слова, утворені від співвідносних найменувань чоловічого роду внаслідок процесу їх модифікації (О. Потебня, Л. Булаховський, І. Ковалик, С. Бевзенко, А. Архангельська, М. Брус, В. Ірещук, Є. Карпіловська, Л. Кислюк, Н. Клименко, В. Німчук, С. Семенюк, О. Тараненко та ін.). Так, скажімо, історик мови С. Бевзенко зазначає, що переважна більшість іменників жіночого роду зі значенням особи в сучасній українській мові, як це було і в мові стародавніх слов'ян, зокрема й східних, співвідносна з відповідними іменниками чоловічого роду [1, с. 120]. Саме творення іменників жіночого роду зі значенням особи звичайно відбувається, як відбувалося й раніше, від іменників чоловічого роду за допомогою спеціальних суфіксів, співвідносних з суфіксами відповідних іменників чоловічого роду [1, с. 120]. Аналогічне бачення процесу деривації найменувань осіб жіночої статі характерне для слов'янського мовознавства взагалом. Цей підхід до розуміння мотивації фемінітивів відображає об'єктивну ситуацію, пов'язану з місцем жіноцтва в суспільстві, яка існувала в минулому й певною мірою продовжує зберігатися. Однак у наш час, коли місце жінки та її значення в суспільстві суттєво змінилося й надалі продовжує активно змінюватися, зазначений підхід суперечить поняттю гендерної рівності і десь навіть такі погляди асоціюються з відомою біблійною легендою про Адама та його ребро, з якого Бог створив жінку. Як видається, цей підхід суперечить також семантичному принципу – основному принципу визначення мотивації для похідних слів, адже, напр., *лікарка* – це особа жіночої статі, яка лікує, а не просто жіночий відповідник до *лікар*. Від вирішення порушеного питання залежить також і статус фемінітивів у лексичній та морфологічній системах мови, спосіб їх відображення у словниках тощо.

Усвідомлюючи необхідність перегляду питання мотивації фемінітивів, співвідносних з найменуваннями чоловічої статі, сучасні дослідники все частіше наголошують на необхідності змін, що назріли, пропонуючи свої варіанти бачення проблеми. А. Нелюба заявляє: «Можна стверджувати, що в українській жіночій деривації творення назв жінок не від назв чоловіків, а безпосередньо від назв дій, ознак, процесів і т. ін., вже є нормативним. У таких і інших словотвірних процесах водночас вбачаємо зростання тенденції до унезалежнення жіночого словотворення від чоловічого (своєрідна словотвірна емансипація) і хибності постулату про жіночі словотвірні засоби як модифікаційні» [5, с. 189]. О. Тараненко наголошує, що фемінітиви як самостійні номінативні одиниці та виразники значення жіночості повинні мати власну лексичну історію [6, с. 320–322].

Існує також інший погляд на природу найменувань жіноцтва, співвідносних з найменуваннями осіб чоловічої статі, згідно з яким ці найменування розглядаються як омонімічні. І. Вихованець зазначає: «< ... > у групі іменників – назв роду занять, діяльності, посад, звань людини < ... >, звичайно співвідносних із формою чоловічого роду, потрібно вбачати омонімічні форми чоловічого і жіночого роду, з граматичного погляду розщеплювані на дві родові форми й найчастіше диференційовані синтаксично узгоджуваними або координуваними словами < ... >» [2, с. 87]. Деякі дослідники розглядають найменування осіб чоловічої статі на позначення професії, роду занять, посади, звання тощо як такі, що позначають осіб обох статей. А. Загнітко вважає: «Маскулізми (лат. *masculus*) – іменники, що мають форму граматичного чоловічого роду, але позначають осіб обох статей; інколи їх кваліфікують як слова спільного роду (Микола Панов), розмежування статі не закладене у формі слова. Це назви офіційних адміністративних, посадових осіб: *президент, прем'єр-міністр, посол, дипломат*; назви наукових ступенів і звань: *кандидат або доктор наук, доцент, професор*; назви осіб за військовим фахом: *лейтенант, капітан, офіцер*; назви

соціально-оцінних характеристик: *депутат, член уряду*» [4, т. 2, с. 168]. Є й дещо інші погляди мовознавців на порушене питання, але вони за своїм змістом від вищезазначеного принципово не відрізняються.

Мета нашої статті – розкрити специфіку мотивації фемінітивів на позначення осіб за родом діяльності, професією, посадою, званням, титулом тощо з огляду на тенденцію до унезалежнення жіночого словотворення від чоловічого. **Об’єкт** вивчення – процес деривації фемінітивів. **Предмет** нашого аналізу – мотивація найменувань жіночої статі. **Матеріал** дослідження – загальні назви осіб жіночої статі, зокрема ті фемінітиви, мотивація яких у дериватології традиційно пов’язується зі співвідносними найменуваннями чоловічої статі. **Завдання**, які ставимо перед собою: розкрити особливості бачення мотивації моцйних фемінітивів у сучасній мовознавчій науці; спробувати пояснити механізм мотивації фемінітивів на позначення осіб за родом діяльності, професією, посадою, званням, титулом тощо з огляду на тенденцію до унезалежнення жіночого словотворення від чоловічого. У статті використані такі загальнонаукові **методи** дослідження, як аналіз і синтез, індукція й дедукція, описовий метод, елементи словотвірного аналізу, зокрема елементи таких методів, як методи опозиції, аналогії, дистрибуції та ідентифікації, метод конструювання метамовних еквівалентів семантичної структури слова. **Наукова новизна** нашої роботи полягає в тому, що в ній уперше здійснено спробу пояснити механізм мотивації фемінітивів, які традиційно співвідносяться з найменуваннями осіб чоловічої статі, як такий, що формує унезалежене від чоловічого жіноче словотворення. **Теоретична цінність** дослідження полягає в тому, що його матеріали можуть бути використані при розробці нових теорій ономазіології, словотвору, лексикології, морфології, лексикографії, гендерної лінгвістики, соціолінгвістики. **Практичне** застосування результати нашого студювання знайдуть при вивченні відповідних дисциплін у вищих навчальних закладах, при розробці спецкурсів та написанні посібників, підручників із проблем ономазіології, словотвору, лексикології, морфології, лексикографії, гендерної лінгвістики тощо.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що поняття словотвірної мотивації ґрунтується на таких двох основних критеріях (принципах), які діють одночасно, як семантичний і структурний (формальний). Згідно з цими критеріями твірне слово має бути найближчим до деривата однокореневим словом за значенням і за структурою. Семантичний критерій мотивації – більш вагомий у порівнянні зі структурним принципом. Отже, за названими критеріями, напр., імен. *учитель* твориться від дієсл. *учити*, яке є найближчим до нього за значенням і за структурою, на що вказує перифраза: *учитель – це той, хто вчить*.

Досліджуючи питання мотивації слів, В. Горпинич ще в 1999 р. звертає увагу на те, що при деривації похідних слів може спостерігатися розбіжність між семантичною і структурною мотивацією, при якій за значенням дериват утворюється від одного слова, а структурно – від іншого. Зазначаючи це, мовознавець не акцентує своєї уваги на фемінітивах, хоч і згадує про них, називаючи окремі приклади. Деякі приклади розбіжності семантичної і структурної мотивації, які дослідник наводить: *зимно* – за значенням утворюється від *зима* (*так, як зимою*), а структурно – від *зимний* (формально найближче однокореневе слово); *по-українському* – семантично утворене від *Україна* (*так, як в Україні*), структурно – від *український* (формально найближче однокореневе слово); *москвичка* – за значенням твориться від *Москва* (*та, яка мешкає в Москві*), а вже структурно – від *москвич* [3, с. 94–95]. Отже, з огляду на сказане, йдучи за В. Горпиничем, мотивацію багатьох найменувань жіночості слід пояснювати: *учителька* – за значенням походить від дієсл. *учити* (*та, яка вчить*) і лише структурно – від *учитель*; *бібліотекарка* – за значенням походить від імен. *бібліотека* (*та, яка працює в бібліотеці*) і структурно – від *бібліотекар*; *піаністка* – за значенням походить від імен. *піаніно* (*та, яка грає на піаніно*) і структурно – від *піаніст*; *розумниця* – за значенням походить від прикм. *розумна* (*та, яка розумна*) і структурно – від *розумник* тощо. Відповідно значна частина фемінітивів, на взірць наведених, які корелюються з похідними найменуваннями чоловічої статі, отримують власну семантичну мотивацію від слів, що позначають дію, предмет, ознаку, і власну лексичну історію, що й має бути відображено у тлумачних словниках.

Складніше з потрактуванням мотивації тих найменувань жіночості, які співвідносяться з непохідними іменниками на позначення осіб чоловічої статі, як правило, запозиченими лексемами. Йдеться про мотивацію фемінітивів на позначення осіб за родом діяльності, професією, посадою, званням, титулом тощо на взірць: *депутатка, інженерка, офіцерка, президентка, прем’єрка, професорка, снайперка, спікерка* тощо. Так, напр., слово *президент* традиційно розглядається як синхронічно непохідна запозичена лексема, оскільки його значення не можна пояснити через однокореневе слово, а іменник *президентка* відповідно – як модифікована форма жіночого роду до *президент*. Опираючись на положення В. Горпинича

про розбіжність між семантичною і структурною мотивацією, розглядаємо фемінітиви, які мають запозичені основи, за семантичним критерієм синхронічно непохідними словами, як і корелятивні найменування чоловічої статі, і лише структурно вважаємо їх похідними від співвідносних іменників на позначення осіб чоловічої статі. Пор., напр.: *президент* – це виборний голова, керівник установи, організації тощо, глава держави. Аналогічно тлумачиться найменування жіночості *президентка*. Отже, обидва слова належать до синхронічно непохідних. Структурно ж на рівні синхронії лексема *президентка* походить від іменника *президент*, який формально є найближчим до неї однокореневим словом. Таким убачаємо, з огляду на сказане, визначення мотивації для ще однієї великої групи фемінітивів.

Діахронічно досліджувані іменники на позначення осіб жіночої статі і семантично, і структурно утворюються від співвідносних найменувань чоловічої статі, адже діахронія відображає об'єктивну історію становлення підсистеми найменувань жіночості, пов'язану з місцем та значенням жіноцтва в суспільстві упродовж його розвитку.

Висновки. У результаті проведеного дослідження розкрито погляди дослідників на особливості мотивації фемінітивів на позначення осіб за родом діяльності, професією, посадою, званням, титулом тощо; визначено словотвірну специфіку мотивації аналізованих назв осіб жіночої статі. Здійснено спробу довести, що аналізовані похідні найменування жіночості семантично мотивуються назвами предметів, дій, процесів, ознак тощо і лише структурно можуть бути пов'язаними зі співвідносними лексемами на позначення осіб чоловічої статі, тобто йдеться про розбіжність між семантичною і структурною мотивацією. Припускаємо, що значна частина досліджуваних фемінітивів, які мають запозичені основи, як і співвідносні найменування чоловічої статі, синхронічно за семантичним критерієм належать до непохідних слів і лише формально залишаються похідними від корелятивних назв осіб чоловічої статі. Отже, аналізовані фемінітиви мають свою дериваційну специфіку, однією з визначальних ознак якої є характер мотивації. Йдеться про мутаційний процес, наслідком якого є найменування жіночості, а не про модифікацію іменників на позначення осіб чоловічої статі. Зазначене створює підстави для обґрунтування унезалеженого від чоловічого жіночого словотворення.

Перспективу дослідження вбачаємо в поглибленому вивченні специфіки мотивації загальних найменувань осіб жіночої статі з огляду на їх лексико-семантичні особливості та характер твірної основи.

Л і т е р а т у р а

1. Бевзенко, С. П. (1960). Історична морфологія української мови (нариси із словозміни та словотвору). Ужгород: Закарпатське обласне видавництво, 416 с.
2. Вихованець, І., Городенська, К. (2004). Теоретична морфологія української мови: академічна граматики української мови / за ред. І. Вихованця. Київ: Університетське видавництво «Пулсари», 400 с.
3. Горпинич, В. О. (1999). Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 201 с.
4. Загнітко, А. (2012). Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т., т. 2. Донецьк: ДонНУ, 350 с.
5. Нелюба, А. М. (2011). Жінки. Гендер. Словотвір. Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія, № 14, с. 189–204.
6. Тараненко, О. О. (2007). Лексичне значення. У: Українська мова: енциклопедія (3-тє вид., зі змін. і доп.). Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана, с. 320–322.

R e f e r e n c e s

1. Bevzenko, S. P. (1960), *Istorychna morfolohiia ukrainskoi movy (Narysy iz slovozmyny ta slovtvoru)* [Historical morphology of Ukrainian language (Essays on word change and word-formation)], Zakarpatske oblasne vydavnytstvo, Uzhorod.
2. Vykhovanets, I., Horodenska, K. (2004), *Teoretychna morfolohiia ukrainskoi movy* [Theoretical morphology of Ukrainian language], Pulsary, Kyiv.
3. Horpynych, V. O. (1999), *Suchasna ukrainska literaturna mova. Morfemica. Slovtvir. Morfonolohiia : navch. posib.* [The modern Ukrainian literary language. Morphemics. Word-formation. Morphology : textbook], Vyscha shkola, Kyiv.
4. Zahnitko, A. (2012), *Slovyk suchasnoi lnhvistyky : poniattia i terminy : u 4 t.* [Dictionary of modern Linguistics : concepts and terms : in 4 vol.], DonNU, Donetsk, Vol. 2.
5. Neluba, A. M. (2011), *Zhinky. Hender. Slovtvir. Zbirnyk Kharkivskoho istoryko-filolohichnoho tovarystva. Nova seria* [Women. Gender. Word-formation], [Collection of the Kharkiv Historical and Philological Society. New series], No 14, pp. 189–204.
6. Taranenko, O. O. (2007), *Leksychne znachennia, Ukrainska mova : entsyklopedia : vyd. 3-tie, vypr. i dop.* [Lexical meaning. Ukrainian language : encyclopedia : 3rd edition, revised and expanded], Vyd-vo "Ukrainska entsyklopedia" imeni M. P. Bazhana, Kyiv, pp. 320–322.

KHRUSTYK Nadiya,

Candidate of Philological Sciences, Docent, Associate Professor at the Department of the Applied Linguistics, Faculty of Philology, Odesa I. I. Mechnikov National University; 2 Zmiienka Vsevoloda St, Odesa, 65000, Ukraine;
 e-mail: nadya.khrustyk@gmail.com;
<https://orcid.org/0000-0003-3423-9901>

TO THE PROBLEM OF FEMININE NOUNS MOTIVATION

Summary. The article is devoted to the study of the motivation of common feminine nouns, the derivation of which in linguistics is traditionally associated with the corresponding names of masculine persons. The author proves of this problem being adequate, **actual** and perspective. The **purpose** of the article is to reveal the mechanism of motivation of feminine nouns to designate persons by type of activity, profession, position, rank, title, etc., taking into account the tendency toward the independence of feminines word-formation from masculine. The **object** of study is the process of derivation of feminine nouns. The **subject** of analysis is the motivation for naming female persons. The **material** of study is feminine nouns, the motivation of which is traditionally associated with the corresponding names of masculine persons. **Methodology.** The paper uses such general scientific **research methods** as analysis and synthesis, induction and deduction, observation and descriptive methods, elements of morphemic and derivational analysis. **Conclusions.** It is proven that synchronically derived names of femininity are motivated by the names of actions, processes, objects, signs, etc. in terms of meaning and can only be structurally linked to the corresponding lexemes denoting male persons. A significant part of feminines that have borrowed bases, as correlative masculine nouns, synchronically, according to semantic criteria, belong to non-derivative words and are only formally derived from correlative masculine nouns. It is concluded that one of the defining features of the derivation of the analyzed feminines is the specificity of their motivation. This creates grounds for substantiating feminine word-formation of masculine. The **perspective** of the research is to in-depth study of the specifics of the motivation of common feminine nouns, taking into account their lexical and semantic features and the characteristics of the formative basis.

Keywords: derivation of feminines, problem of motivation, correlation with the names of masculine persons, discrepancy between semantic and structural motivation, specificity of motivation.

Статтю прийнято 05.03.2026

Статтю затверджено до публікації 10.04.2026

Дата публікації 25.05.2026

УДК 811.111:811.161.2

<https://doi.org/10.18524/2307-4558.2026.45.357820>

Це стаття відкритого доступу
за ліцензією CC BY-NC 4.0

РОГАЧ Леся Валеріанівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Ужгородського національного університету;
 пл. Народна 3, Ужгород, Закарпатська область, Україна;
 e-mail: lesya.rohach@uzhnu.edu.ua;
<https://orcid.org/0000-0001-7709-017X>

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ ІНЖЕНЕРІЇ ТА БУДІВНИЦТВА В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Анотація. У статті здійснено контрастивний аналіз англійської та української термінології інженерії та будівельної галузі в аспекті їхньої семантичної організації та функціонування в межах термінологічного й загальнозовживаного мовлення. Дослідження ґрунтується на сучасних положеннях контрастивної лінгвістики, семасіології та порівняльного термінознавства, які розглядають терміносистеми як структуровані, але водночас динамічні утворення, що перебувають у постійній взаємодії із загальнозовживаною лексикою та іншими термінологічними сферами. У цьому контексті термінологія інженерії та будівельної справи аналізується як система, що відображає як спеціальні, так і загальномовні семантичні процеси, зокрема полісемію, моносемію та міжгалузеву термінологічну взаємодію. **Метою** дослідження є виявлення спільних і відмінних рис семантичної структури англійських та українських інженерних та будівельних термінів на основі компонентного аналізу та побудови матриць семантичного простору. У роботі визначено основні групи термінів за ступенем полісемії (високий, середній, моносемантичний рівень) та проаналізовано співвідношення загальномовних і термінологічних значень у їхній семантичній структурі. Особливу увагу приділено семному складу лексичних одиниць, виявленню поліфункціональних, середньочастотних і монофункціональних сем, а також їхній ролі в організації семантичного простору терміносистем інженерії та будівництва двох мов. Семантичний аналіз засвідчив наявність спільних тенденцій у двох мовах, зокрема міжсистемної термінологічної полісемії та взаємопроникнення загальнозовживаних і спеціальних значень. Водночас встановлено відмінності у кількісному співвідношенні типів термінів і сем, що свідчать про різний ступінь термінологічної спеціалізації англійської та української інженерної лексики. Отримані **результати** підтверджують ефективність компонентного аналізу семантики лексичних одиниць для зіставного дослідження термінологічних систем і дають змогу глибше зрозуміти закономірності семантичної організації спеціальної лексики в різних мовах, а також можуть бути використані в лексикографічній практиці та викладанні фахової англійської й української мови, а також у подальших міждисциплінарних дослідженнях термінології.

Ключові слова: контрастивна лінгвістика, термінологія інженерії та будівництва, термін, загальнозовживане слово, сема, полісемія, моносемія.